

Malo poezije

Odabrane pesme Branke Gajović

Iz *Antologije zemunske poezije* **Ovaj grad u srcu nosim**, autora

Miroslava Ćosića (SZR „Akademska izdanja“, Zemun, 2003)

Pesme su pune rime jer su pisane da budu recitovane ili pevane uz pratnju *Zemunskih tamburaša*.

*** Moj Zemune**

U svanuće, u cik zore,
kada novi dan se sprema,
zadrhtim na uzvišenju,
prkosnome „vrhu sveta“
što nadmaša udolinu,
niz krovova starih kuća
i stabala red uz reku.
Na Gardošu povrh vode,
uznesen i zadovoljan,
ja sam stojim tu na bregu
i divim se nedogledu.
Ja uživam u svom begu!
Gledam, maštam i treperim.
Dokle god mi pogled seže
zurim, tiho se veselim.

Rodni grade, opevani!
Dah tvoj znani, starostavni
opija me i podseća,
vraća me u mladost davnu
kad sam ljubav njenu krao,
ruke k nebu podizao,
u večnost se tvoju kleo,
obećav'o Zemun ceo.

Dunav plavi teče, miri
i valove svoje širi.
Povrh mreški reke ravne
ritske ptice krila tresu,

naspavane u lov kreću,
lete k nebu u visine
te me mame i sokole,
u krug nečujno se vijū,
bleskaju se i vijore.
Da sa njima u vis letim
šta bih dao da sad mogu.
Rastužim se kad se setim.
Prošlost zove, starost bleđi,
krupne oči što sve motre
vlažim srećom, al' ne vredi.

Moj Zemune, večno pamtim
cvrkut ptica i šum vetra,
pogled s brega i ronđele,
Kulu drevnu, kuće stare,
basamke i uličice,
groblje sneno, kafanice,
miris tera, trud alasa,
smeh na keju, huk talasa.

Sunce koso zrake lije,
kasni zreli sat već bije.
Ja još stojim nem na visu,
setno zagledan u reku.
Iznad nje sve senke beže,
u rumene magle letnje.
Glasnih ptica jato leže,
smešta se u gnezda ritska.
U meni još plima raste,
nadolazi slika davna,
rumenilom preliveņa.
Večnost njojzi nije ravna.
I dok svet sad lako drema,
ja te gledam, kao nekad,
moj Zemune, diko Srema.

Noć se hvata iznad grada,
još malo pa zvezda roj će
celim nebom da zavlada.
Dan se gasi, zraci tule,
mesec drhti iznad Kule.
Nečujno niz Dunav plovi,
s ponosom što pamte preci,
san o gradu i o reci.

*** Priznaću ti da te varam**

Priznaću ti svoju tajnu,
moj Zemune opevani!
U tebi sam gnezdo svila.
Kud god pođem, ma gde bila,
tebi letim nezasita.
Drevnu crkvu Nikolaja
povrh reke, Kulu znanu,
putokaze tvoje tražim,
sa visina, iz daljina
da se spustim u tišinu.

Želja mi je samo jedna –
da se skrasim tu na bregu,
da mi dođe koga čekam,
maštom slikam i dozivam.
Poznaćeš ga, rodni grade,
bele j' kose, crne brade.

Osmehom me taj zanosi
širokim k'o Dunav plavi.
On je jedan, njega volim.
Kad ga vidim, ne odolim
da mu kažem da će večnost
tvoju slavu da nadživi.
On je taj o kome sanjam,
zbog njega si u mom bitku.
U tebi sam ljubav stekla,
dičila se tobom, njime,

gordila se što ste moji,
s njim u tebi uživala,
maštala o vasioni.
Dugujem ti za svu sreću.
Tebe volim, al' te varam,
tajnu svoju poveravam.

Oprosti mi, zavičaju.
Pevaću o tebi navek,
voleću te, al' zapamti –
tek sa njime sam u raj!

*** Magla na Gardošu**
Zemunska elegija

Oblaci uz vetar preko Kule beže,
s reke magla gmiže odasvud po keju,
prekrila je čamce, obalu i staze,
nadvisila Gardoš, prosula po bregu
tanke bele niti, k'o zaperke sede,
duž rondela krnjih i zidina palih,
ublažila tminu, posvetlila blede
natpise na crkvi i grobova malih,
sakrila pod skute krovove i reku,
skućila vidike ubogom čoveku
što na visu stoji zavičajnog grada
sa štapom u ruci, zagledan u ponor,
zboranoga lica, pun čemera, jada.

Bagremovo granje i zovino pruće
njišu se i viju, zloslutno se lome,
i zvona kapele na groblju se klate,
nehotično bude zaturene snove
što ih sedi starac, uz napor al' čujno
doziva u pamet, priziva iz tame.
Maštanje je slabo, al' pamćenje bujno,
suze radosnice naviru mu same,
sećanja se roje, bujaju k'o trava,
ispod plašta starog mlado srce spava.
Pred očima svelim stoji mlada žena,

ispreda se lik njen, zove ga i kori:
„Što te starost skrši, te postade sena?“

Preko neba tmurnog oblaci se jure,
pramenovi magle kidaju se krti.
Huk iz davnih dana prolomi tišinu:
„Moj večiti san od tvoga sklada tkan je.
Moj život bez tebe gasi se i tanji.
Tvoj lik opevani samo meni znan je.
Tvoj osmeh prizivam i pamtim dan-danji.
Ti mlada vazda osta, ja star ću da mrem.
Još bih da te ljubim, al' ne znam da li smem.“
Srce starcu skoči, zaigra u telu.
Puki privid nesta, magla zgusnu pruge
k'o sumračne bore na starčevom čelu.

Ohola je mladost, neuka i brza,
ne veruje nikom sem gordosti svojoj.
Mlada žena drsko darnula je starog.
On se snuždi malko, pa pridiže tromo.
Magla zbira tkanje, starca pređa guši,
žalac začas minu, pitanje se budi:
„Šta bi da si stara, a mlada u duši,
da l' bi mladog momka privila na grudi?
I smrt sama tako strašna više nije
kada srce pusto uzaludno bije.“

Zemun čuva povest o ljubavi večnoj
a svet novi hitro u prolaznost tone.
Zapisano sve je na litici rečnoj.

*** Nikad kao nekad**

I danas doleću ptice
na lesni breg povrh grada,
vlat žute slamke il' travku
u kljunu donose spretno
da gnezdo na Kuli sviju,
a ja ih posmatram setno.

Nestaše detinji dani.
Zar pusta mladost već minu?
Zar samo sećanje osta
Da s njim odletim u tminu?

Koliko juče bili smo
nestašna deca bez briga,
jašili zovino pruće,
vence od maslačka pleli,
niz kolačića od blata
na kamen ređali vreli,
hvatali leptire male,
s visa posmatrali reku,
po groblju vitlali ludo,
puštali snove da teku.

Naslage kosmičkog praha
zatreše tragove moje.
Tu podno Kule gde lepet
ptičijih krila još čujem,
odakle vidik se širi
još planova bih da kujem.
Ali, grana listka nema,
rondele krnje se ruše,
leptiri, maslački, zove
na nove čekaju duše.

*** Ne mogu te ostaviti**

Oj, Zemune, grade stari,
na obali divne reke!
Svi Zemunci tebe hvale.
I svi drugi što te vole
kad te vide ne odole
da prošeću kejom starim
od davnina što prkosi
i vremenu i čoveku.
Ne mogu te ostaviti,
Volim tebe, volim reku.

Oj, Dunave, vodo ravna,
puna riba i mirisa!
Svi alasi tebe hvale.
I svi drugi što te vole
kad te taknu ne odole
da okuse tvoje blago
od davnina što privlači
i ribara i šetača.
Ne mogu te ostaviti
bez kajanja i bez plača.

Oj, tamburo razbibrigo,
u rukama tamburaša:
Mike, Bate i Saleta!
I svi drugi što te vole
kad te uzmu ne odole
da oglase pesmu staru
od davnina što pronosi
slavu grada i obala.
Ne mogu te ostaviti,
tamburice moja mala.